

LIITE 1

ENSIIVUN LÄÄKEKANSION KÄYTTÖOHJEET

Tämä kansio on tarkoitettu osaksi perehdyttämisen käsikirjaa uuden työntekijän/ opiskelijan perehtymisen tueksi.

Käytä ensisijaisena lähteenä terveystietoa hakiessasi tietoja lääkkeistä!

Lääkäri määrittää oikeat lääkeannostukset!

Kansiossa lääkeaineet ovat aakkosjärjestyksessä vaikuttavan aineen mukaisesti.

Päivitäthän kansiota säännöllisesti sekä merkitset päivitykset kansion lopussa olevaan päivityslistaan!!

Sisällys

<i>adenosiini</i>	1
<i>adrenaliini 0.1mg/ml -inj.</i>	2
<i>adrenaliini 1 mg/ml -inj.</i>	3
<i>adrenaliini; lidokaiini</i>	4
<i>alfentaniili</i>	5
<i>amiodaroni</i>	6
<i>asetyylisalisyylihappo (asa)</i>	7
<i>atropiinisulfaatti</i>	8
<i>deksametasoni</i>	9
<i>diatsepaami</i>	10
<i>difteriatoksoidi; tetanustoksoidi</i>	11
<i>digoksiini</i>	12
<i>diklofenaakki</i>	13
<i>dopamiini</i>	14
<i>enoksapariininaatrium</i>	15
<i>fentanyyli</i>	16
<i>flumatseliini</i>	17
<i>furosemiidi</i>	18
<i>fytomenadioni</i>	19
<i>glukagoni</i>	20
<i>glyseryylitrinitraatti</i>	21
<i>ipratropiumbromidi</i>	22
<i>ipratropiumbromidi ja salbutamoli</i>	23
<i>isosorbididinitraatti</i>	24
<i>klonidiini</i>	25
<i>lidokaiini</i>	26
<i>lääkehiili</i>	27
<i>metamitsoli/ pitofenoni</i>	28
<i>metoklopramidi</i>	29

<i>metoprololi</i>	30
<i>metyyliprednisoloni</i>	31
<i>morfiini</i>	32
<i>naloksoni</i>	33
<i>oksikodoni</i>	34
<i>oksimetasiini</i>	35
<i>pantopratsoli</i>	36
<i>parasetamoli</i>	37
<i>raseeminen adrenaliini</i>	38
<i>reteplaasi</i>	39
<i>salbutamoli</i>	40
<i>teofylliini</i>	41
<i>tramadoli</i>	42
<i>traneksaamihappo</i>	43
<i>Ensihoito ST-nousuinfarktissa</i>	44
<i>Lähteet</i>	45
<i>Päivityksen tarkastuslista</i>	46

adenosiini

(ADENOCOR 3MG/ML INJ, LIUOS)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Sinusrytmin palauttaminen AV-solmukkeen käsittävissä paroksysmaalisissa supraventrikulaarisissa takykardioissa.

Annostus

Aikuiset: Alkuannos: 3 mg nopeana bolusinjektiona laskimoon kahden sekunnin aikana. *Toinen annos:* Ellei alkuannos korjaa supraventrikulaarista takykardiaa 1-2 minuutissa, annetaan laskimoon 6 mg nopeana bolusinjektiona. *Kolmas annos:* Ellei toinen annos korjaa supraventrikulaarista takykardiaa 1-2 minuutissa, annetaan 12 mg nopeana bolusinjektiona laskimoon. Lisäannoksia tai suurempia annoksia ei pitäisi käyttää.

Lapset: Ei-kontrolloiduissa tutkimuksissa valmisteen on osoitettu vaikuttavan samalla tavalla lapsiin ja aikuisiin. Tehokas annos lapsella on 0,0375-0,25 mg/kg.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, ”sairas sinus” -oireyhtymä tai II tai III asteen eteis-kammiokatkos (lukuun ottamatta potilaita, joilla on toimiva sydämentahdistin), krooninen obstruktiivinen keuhkosairaus (kuten astma), pitkän QT:n oireyhtymä, vaikea hypotensio, kompensoimaton sydämen vajaatoimintatila.

Yhteisvaikutukset

Dipyritamoli, aminofylliini, teofylliini ja muut ksantiinijohdokset.

Haittavaikutukset

Bradykardia, rintakipu, punastuminen, dyspnea.

adrenaliini 0.1mg/ml -inj.

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Sydämen stimulointi sydänpysähdyksen yhteydessä, anafylaktinen sokki.

Annostus

Sydänpysähdys:

Lapset: 0,01-0,03 mg/kg (0,1-0,3 ml/kg) laskimoon nopeudella 0,1 mg (1 ml) tai vähemmän minuutissa.

Aikuiset: 0,5-1 mg (5-10 ml) laskimoon, mieluiten keskuslaskimoon tai mahdollisimman suureen laskimoon. Annos voidaan toistaa muutaman minuutin välein (alle 5 min) korkeintaan tunnin ajan. Suurempiakin annoksia on käytetty, mutta niitä ei yleisesti ottaen suositella.

Mikäli laskimoreittia ei elvytystilanteessa heti saada, voidaan adrenaliinia annostella myös intubaatioputken kautta. Annoksen tulee olla 3-kertainen laimennettuna 10 ml:aan steriiliä vettä. Intubaatioputken kautta annettu adrenaliini imeytyy huonosti.

Anafylaktinen sokki:

Lapset: 0,01 mg/kg (0,1 ml/kg) syväälle lihakseen tai vaikeassa reaktiossa laskimoon nopeudella 0,1 mg (1 ml) tai vähemmän minuutissa.

Aikuiset: 0,5-0,8 mg (5-8 ml) ihonalaisena tai lihaksensisäisenä injektiona. Annos voidaan toistaa tarvittaessa 5 minuutin välein. Jos reaktio on vaikea, aikuisille voidaan antaa 0,1–0,25 mg (1–2,5 ml) laskimoon.

Vasta-aiheet

Adrenaliinia käytettäessä henkeä uhkaavien hätätilanteiden hoidossa, ei absoluuttisia vasta-aiheita ole. Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle.

Haittavaikutukset

Useimmat haittavaikutukset liittyvät sympaattisen hermoston stimulaatioon. Yleisimmät haittavaikutukset ovat sydämen tykytys, takykardia, päänsärky.

adrenaliini 1 mg/ml -inj.

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Sydämen stimulointi sydänpysähdyksen yhteydessä, keuhkoastma, anafylaktinen sokki, kollapsi, allergiset reaktiot, vuotava maha- ja suolistohaava.

Annostus

Sydänpysähdys

Aikuiset: 0,5-1 mg (0,5-1 ml) laskimoon, mieluiten keskuslaskimoon tai mahdollisimman suureen laskimoon. Annos voidaan toistaa muutaman minuutin välein korkeintaan tunnin ajan.

Mikäli laskimoreittiä ei elvytystilanteessa heti saada, voidaan adrenaliinia annostella myös intubaatioputken kautta. Annoksen tulee olla 3-kertainen laimennettuna 10 ml:aan steriiliä vettä. Intubaatioputken kautta annettu adrenaliini *imeytyy huonosti*.

Anafylaktinen sokki:

Lapset: 0,01 mg/kg (0,01 ml/kg) syvälle lihakseen.

Aikuiset: 0,5 mg (0,5 ml) syvälle lihakseen. Annos voidaan toistaa 5–15 minuutin välein.

Astma:

Lapset: 0,01 mg/kg (0,01 ml/kg) ihon alle.

Aikuiset: 0,2–0,5 mg (0,2–0,5 ml) ihon alle. Annos voidaan toistaa 15–20 min. välein.

Vuotava mahahaava ja suolistoverenvuoto:

10–20 ml laimennettua (1:10) liuosta suun kautta.

HUOM! Adrenaliini on fyysisesti yhteensopimatonta hyaluronidaasin, natriumnovobiosiinin ja natriumvarfariinin kanssa.

Vasta-aiheet

Adrenaliinia käytettäessä henkeä uhkaavien hätätilanteiden hoidossa, ei absoluuttisia vasta-aiheita ole.

Haittavaikutukset

Useimmat haittavaikutukset liittyvät sympaattisen hermoston stimulaatioon. Yleisimmät haittavaikutukset ovat sydämen tykytys, takykardia, päänsärky.

adrenaliini; lidokaiini

(LIDOCAIN C. ADRENALIN 10MG/ML + 10MIKROG/ML INJ)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Paikallis- ja johtopuudutus aikuisille ja lapsille.

Annostus

Aikuiset: 500 mg lidokaiinihydrokloridia ja/tai 500 mikrog adrenaliinia.

Lapset: maksimikerta-annos on 5 mg/kg lidokaiinihydrokloridia ja/tai 10 mikrog/kg adrenaliinia.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, muille amidityyppisille puudutteille, Adams-Stokesin oireyhtymä, täydellinen eteis-kammiokatkos, jos potilaalla ei ole sydämentahdistinta, sormien, varpaiden, nenän, korvalehtien tai peniksen paikallispuudutus.

Haittavaikutukset

Useimmat haittavaikutukset liittyvät sympaattisen hermoston stimulaatioon.

Yleisimmät haittavaikutukset ovat sydämen tykytys, takykardia, päänsärky, allergiset reaktiot.

alfentaniili

(RAPIFEN 0,5 mg/ml, inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Kivunhoito, nopea ja lyhytvaikutteinen kipulääke.

Annostus

I.v.: kivunhoitoon 5-10mikrog/kg.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, myastenia gravis (hengityslaman vaara kasvanut), potilaalla MAO- estäjälääkitys tai on kulunut alle 2 vko:a sen lopettamisesta.

Haittavaikutukset

Hengityslama/ -pysähdys, merkittävää sydämen sykkeen hidastumista (bradykardiaa) voi esiintyä, verenkiertoelimistön lama, varsinkin suurten annosten nopeaan antoon voi liittyä lihasjäykkyys leukaperissä sekä rintakehän ja vatsan alueen, pahoinvointi ja oksentelu.

Raskaus ja imetys

Ei suositella annettavaksi synnytyksen tai keisarinleikkauksen aikana.

HUOM! Yhteisvaikutukset MAO:n estäjien, voimakkaiden kipulääkkeiden, ritonaviirin, diltiatseemin, erytromysiinin, simetidiinin tai sieni-infektioiden hoitoon käytettävien lääkkeiden kanssa. Alkoholit, keskushermostoa lamaavat lääkkeet vaikuttavat myös alfentaniilin vaikutukseen.

amiodaroni

(CORDARONE® 50 mg/ml injektioneste, liuos)

Päivitetty 22.11.2014

Käyttöaiheet

Tiheälyöntisten rytmihäiriöiden hoito ja ensiapu kammiovärinään johtaneessa elvytyksessä.

Annostus

Infuusiona annostus 5-15 mg/ kg 250 ml:ssa glukoosi 50 mg/ml infuusioliuosta.
Antoaika 20-120 min.

Injektiona annostus 150-300 mg 10-20 ml:ssa glukoosi 50 mg/ml infuusioliuosta.
Antoaika on vähintään 3 minuuttia ja antoreitti on huuhdeltava glukoosi 50 mg/ml infuusioliuoksella.

Käyttö lapsille

Lääkäri päättää sopivan yksilöllisen annoksen.

Ei saa käyttää samanaikaisesti seuraavien lääkevalmisteiden kanssa:

Kinidiini, prokainamidi, sotaloli, bepridiili, neuroleptien, erytromysiinin, pentamidiinin, vinkamiinin, sisapridin

HUOM! Amiodaroni pysyy elimistössä useita viikkoja hoidon lopettamisen jälkeen. Amiodaronilla on yhteisvaikutus varfariinin kanssa ja yhteisvaikutus tulee viiveellä, joten INR- arvoja seurattava vielä pitkään valmisteen lopettamisen jälkeen.

**RASKAUDENAIKANA KÄYTETÄÄN VAIN HENKEÄUHKAAVIIN
TILANTEISIIN!**

Haittavaikutukset

Bradykardia, pistokohdan reaktiot, verenpaineen aleneminen.

asetyyლისისყილიჰიპო (asa)

(DISPERIN 50 mg tbl)

Päivitetty 22.11.2014

Käyttöaiheet

Erilaisten särky-, kuume- ja kiputilojen hoito, estämään veritulppien muodostumista, TIA, epästabili angina pectoris.

Annostus

Aikuiset ja yli 50 kg painavat lapset (yleensä yli 15 –vuotiaat): Särky- ja kuumetiloissa 500-1000 mg korkeintaan 3 kertaa vuorokaudessa. Verisuonitukosten estoon 50-300 mg kerran vuorokaudessa.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, maha- tai pohjukaissuolihaava, munuaisten vajaatoiminta, verenvuototaipumus, trombosytopenia.

Raskaus ja imetys

Ei suositella raskauden viimeisellä kolmanneksella eikä imetyksen aikana isoina annoksina.

Haittavaikutukset

Pidentynyt verenvuotoaika, ylävatsakipu, ruoansulatuskanavan haavaumat, oksentelu, pahoinvointi, yliherkkyysoireet.

atropiinisulfaatti

(ATROPIN 1 mg/ml -injektioneste, liuos)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Anestesian esilääkitys, antikoliiniesteraasiaineiden aiheuttamat myrkytykset ja bradykardia.

Annostus

Anestesiaesilääkitys: 0,01 mg/kg lihakseen (ad 0,6 mg) noin 30-60 minuuttia ennen anestesian alkua tai laskimoon juuri ennen anestesian aloittamista.

Bradykardia: Aloitusannos 0,5 mg laskimoon, tarvittaessa annos toistetaan 3–5 minuutin välein 3 mg:n enimmäisannokseen asti.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, silmänpainetauti, virtsateiden ahtauma, ruuansulatuskanavan ahtauma, lamaantunut suoli, vaikea haavainen paksusuolitulehdus, äkilliseen verenvuotoon tai kilpirauhasen liikatoimintaan liittyviä sydän- tai verenkiertoelimistön ongelmia tai myastenia gravis.

Haittavaikutukset

Pupillien laajentuminen, suun kuivuminen, ihon punoitus ja kuumotus, rytmihäiriöt ja virtsaamisvaivat.

deksametasoni

(ORADEXON 5 mg/ml, inj)

Päivitetty 22.11.2014

Käyttöaiheet

Voimakkaiden yliherkkyysoireiden lievitykseen, astmakohtausten hoito ja lasten laryngiitin hoito.

Annostus

Aikuiset: aloitusannostus 10-20 mg i.v., sen jälkeen 6 mg i.v tai i.m 6 h välein.

Lapset: annos 0,6 mg/kg suun kautta (enintään 10 mg).

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, systeeminen tai paikallinen infektio hoidettavassa nivelessä tai sen ympäristössä ellei erityistä mikrobilääkitystä käytetä.

Haittavaikutukset

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, maha- ja pohjukaissuolen haavaumia ja mahdollista verenvuotoa.

HUOM! Lääkeainetta ei tule käyttää päänvammojen ja aivohalvauksen hoidossa.

Raskaus ja imetys

Deksametasoni läpäisee istukan ja erittyy vähäisissä määrin äidinmaitoon. Lääkeainetta käyttävää seurataan tarkasti.

diatsepaami

(STESOLID NOVUM 5 mg/ml, inj., STESOLID RECTIOLI 10 mg)

Päivitetty 9.11.2014

Kouristelun hoitoon ja ennaltaehkäisyyn, potilaan sedatioon sekä amfetamiinin ja kokaiinin aiheuttaman hypertensiivisen kriisin hoitoon.

Annostus

I.v.: Aikuiset: 5-10 mg, tarv. ensihoidossa ad 20 (-30) mg.

Lapset: 0,1-0,2 mg/kg.

P.r.: Aikuiset: 10 mg (vanhuksille tai huonokuntoisille 5 mg).

Lapset: 1-3 vuotta: 5 mg,

yli 3-vuotiaille (12 kg): 10 mg.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, bentsodiatsepiineille, myastenis gravis, vaikea hengitysinsuftiensi, vaikea uniapnea, vaikea maksan vajaatoiminta.

Haittavaikutukset

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, ihoreaktiot, tajunnan tason lasku ja hengityslama, verenpaineen laskua.

difteriatoksoidi; tetanustoksoidi

(DITEBOOSTER inj. esitäytetty ruisku)

Päivitetty 22.11.2014

Käyttöaiheet

Rokottaminen kurkkumätää ja jäykkäkouristusta vastaan.

Annostus

Rokotteen kurkkumätä- ja jäykkäkouristusantigeenien pitoisuus on pienempi kuin perusrakotteessa. Rokotteen antamisessa tulee noudattaa kansallisten lääkintäviranomaisten rokotussuosituksia. 0,5 ml:n annos annetaan lihakseen kertaannoksena.

Annettaessa tulee rokotusväleissä noudattaa virallisia suosituksia (yleensä 10 vuotta).

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle.

Haittavaikutukset

Injektiokohdan punoitus, turvotus, kuume ja anafylaktinen reaktio.

digoksiini

(DIGOXIN 0,25mg/ml)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Sydämen vajaatoiminta ja sydämen rytmihäiriöt.

Annostus

Lääkäri määrää yksilöllisen annostuksen ja hoidon keston.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, digoksiinin (digitaliksen) liika-annostus, sydämen johtumishäiriö, sairas sinus -syndrooma mutta ei sydämentahdistinta, Wolff–Parkinson–Whiten oireyhtymä, ahtauttava sydänlihaksen paksuntuma, ahtauttava sydänpussitulehdus, sydänpussissa on verta, nestettä tai ilmaa, sydämen vakavat rytmihäiriöt.

Haittavaikutukset

Sydämen rytmihäiriöt, sydämen harvavyöntisyys, ripuli, oksentelu, pahoinvointi, vatsakipu, ruokahaluttomuus, väsymys, päänsärky.

HUOM! Digoksiinin yliannostus, josta oireena tulee aluksi ruokahaluttomuutta, kuvotusta, pahoinvointia yms. Myöhemmin jopa rytmihäiriöitä, psykoosi.

diklofenaakki

(VOLTAREN 25 mg/ml, inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Posttraumaattiset ja post-operatiiviset tulehdus- ja kiputilat, virtsatie- ja sappikivikohtaukset.

Annostus

Annos on tavallisesti yksi 75 mg:n (=yksi 3 ml:n ampulli) injektio päivässä syvälle pakaralihakseen. Vaikeissa tapauksissa voidaan antaa 2 ampullia vuorokaudessa. Infuusionalaskimoon: 1 ampulli 30 min - 2 h kuluessa, tarvittaessa toistetaan max. 150mg/ vrk.

Laimennusohje: Välittömästi ennen Voltarenin lisäämistä 100 - 500 ml isotonista natriumkloridi- (0,9 %) puskuroidaan lisäämällä 1 ml 7,5-prosenttista natriumbikarbonaatti-infuusionestettä, Voltaren-ampullin sisältö lisätään puskuroituun infuusioliuokseen. Voltarenia ei saa ruiskuttaa laskimoon nopeasti.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, natriummetabisulfiitille, aiemmin sairastettu ruuansulatuskanavan verenvuoto tai perforaatio, akuutti maha/pohjukais-suolihaava, tai siihen liittyvä verenvuoto, perforaatio tai aiemmin sairastetut uusiutuvat episodit, raskauden viimeinen kolmannes, vaikea maksan, munuaisten tai sydämen vajaatoiminta, tulehduskipulääkeille (NSAID), kongestiivinen sydämen vajaatoiminta (NYHA-luokka II-IV), iskeeminen sydänsairaus, ääreisvaltimosairaus ja/tai aivoverisuonisairaus.

Haittavaikutukset

Ruuansulatuskanavaan liittyviä haavaumia, perforaatioita tai ruuansulatuskanavan verenvuotoja, pahoinvointia, oksentelua, ripulia, ilmavaivoja, ummetusta, närästystä, vatsakipua, turvotusta, ihottumaa, huimausta, verenpaineen kohoamista ja sydämen vajaatoimintaa.

dopamiini

(DOPMIN® 40 mg/ml infuusiokonsentraatti, liuosta varten)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Kardiogeeninen tai endotoksiinien aiheuttama hypotensio, hypovoleeminen sokki, vaikea hoidolle reagoimaton sydämen vajaatoiminta.

Annostus

Lääkäri määrää yksilöllisen lääkeannoksen. Tavallinen infuusion aloitusannos on 2-5 µg/kg/min dopamiinia ja se voidaan vasteen mukaan nostaa ad 5-10 µg/kg/min. Yli 20 µg/kg/min dopamiiniannoksia ei yleensä käytetä, vaikka yli 50 µg/kg/min annoksiakin on annettu vaikeissa tapauksissa.

Laimennusohje: 1 ampulli (5 ml) Dopmin 40 mg/ml infuusiokonsentraattia sekoitetaan 100 ml:aan 0,9 % keittosuolaliuosta tai 5 % glukoosiliuosta.

HUOM! Infuusion aikana tulee seurata potilaan EKG:tä, verenpainetta ja virtsan eritystä.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, feokromosytooma, hoitamattomat takyarytmiat, taipumus kammiovärinään, tyreotoksikoosi.

Haittavaikutukset

Pahoinvointi, oksentelu, rintakipu, päänsärky, hypotensio.

enoksapariinatrium

(KLEXANE 100 mg/ml injektioneste)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Laskimotukoksen hoito, epästabiiilin sepelvaltimotaudin hoito yhdessä asetyylisalisyylihapon kanssa, akuutin sydäninfarktin (ST-nousuinfarktin) hoito sairaalassa.

Annostus

Lääkäri määrää yksilöllisen lääkeannoksen. Annetaan ihonalaisena pistoksena vatsan alueelle.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, hepariinille tai sen johdoksille, muille pienimolekyylisille hepariineille, vakavien verenvuotojen riski,

HUOM! Klexanea tulee käyttää varoen seuraavien lääkeaineiden kanssa: systeemisesti (verenkierron välityksellä vaikuttavat) käytetyt salisylaatit, asetyylisalisyylihappo ja tulehduskipulääkkeet, dekstraani, hyytymiä liuottavat lääkeaineet ja veren hyytymistä ehkäisevät lääkeaineet.

Haittavaikutukset

Verivirtsaisuus, nenäverenvuoto, maha-suolikanavan verenvuoto tai mustelma muualla kuin pistoskohdassa, pistoksen yhteydessä tuntuva kirvely, pistoskohdan mustelma, allergisia reaktioita.

fentanyyli

(FENTANYL 50 mikrog/ml injektioneste, liuos)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Kivunhoito.

Annostus

Lääkäri määrää yksilöllisen lääkeannoksen.

Aikuiset: Pieni annos: 2 - 3 mikrog/kg, keskisuuri annos: 2 - 5 mikrog/kg, suuri annos: 20 - 50 mikrog/kg, jatko annokset 5 - 20 mikrog/kg/h.

Lapset: Induktioon ja ylläpitoon 2 - 12-vuotiaille lapsille suositellaan annosta 2 - 3 mikrog/kg. Jatkoannokset 1 - 2 mikrog/kg 30 - 45 minuutin välein.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, muille morfiinijohdannaisille, hengityksen lamaantumista ilman ventilaattorihoitoa, samanaikainen monoamiinioksidaasi (MAO)-estäjien lääkitys, kohonnut kallonsisäinen paine ja aivovamma, hypovolemia ja hypotensio, myasthenia gravis.

Haittavaikutukset

Pahoinvointi, oksentelu, lihasjäykkyys, verenpaineen lasku, verenpaineen nousu, sydämen harvalyöntisyys ja sedaatio.

Varovaisuutta noudatettava seuraavien lääkeaineiden kanssa:

MAO:n estäjät, flukonatsoli ja vorikonatsoli, barbituraatit, bentsodiatsepiinit, neuroleptit, halogenoidut kaasut.

HUOM! Injisoitavaa liuosta ei saa sekoittaa muihin lääkevalmisteisiin. Fentanyl 50 mikrog/ml -injektioneste voidaan sekoittaa natriumkloridi- tai glukoosi-infuusionesteisiin. Liuokset on käytettävä välittömästi.

flumatseliini

(FLUMAZENIL 0,1 mg/ml inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Bentsodiatsepiinien aiheuttaman sedatiivisen vaikutuksen täydelliseen tai osittaiseen kumoamiseen.

Annostus

Lääkäri määrää yksilöllisen lääkeannoksen. Valmistetta voidaan antaa muiden elvytystoimenpiteiden yhteydessä.

Suosittelun alkuannos on 0,3 mg laskimoon annettuna 15 sekunnin ajan. Jos haluttua tajunnan tilaa ei saavuteta 60 sekunnin sisällä, voidaan antaa toinen 0,1 mg:n annos. Tämä voidaan toistaa 60 sekunnin välein tarpeen mukaan, mutta korkeintaan 2 mg:n annokseen asti tai kunnes potilas herää. Jos uneliaisuus palautuu, voidaan antaa toinen bolusinjektio. 0,1–0,4 mg tunnissa laskimonsisäisenä infuusiona on osoittautunut myös käyttökelpoiseksi. Annos ja infuusionopeus on sovitettava yksilöllisesti halutun sedaatioasteen mukaisesti.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle tai bentsodiatsepiineille. Potilaat, joille on annettu bentsodiatsepiineja mahdollisesti hengenvaarallisen tilan hallitsemiseksi (esim. kohonnut kallonsisäinen paine tai status epilepticus). Kun intoksikaation ovat aiheuttaneet bentsodiatsepiinit ja trisykliset ja/tai tetrasykliset masennuslääkkeet yhdessä, bentsodiatsepiinin vaikutukset voivat suojata masennuslääkkeiden toksisilta vaikutuksilta. Jos potilaalla on autonomiseen hermostoon liittyviä (antikolinergisiä), neurologisia (motorisia poikkeavuuksia) tai kardiovaskulaarisia oireita, jotka viittaavat vakavaan trisyklisten/tetrasyklisten lääkkeiden aiheuttamaan intoksikaatioon, flumatseniilia ei saa käyttää bentsodiatsepiinin vaikutusten kumoamiseen.

Haittavaikutukset

Allergiset reaktiot, mielialan muutokset, huimaus, pahoinvointi, sydämen tykytys, verenpaineen kohoaminen, oksentelu, väsymys ja hikoilu.

furosemidi

(FURESIS 10 mg/ml injektioneste)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Sydän-, maksa- ja munuaisperäisten turvotusten hoitoon.

Annostus

Tavallinen annos *aikuisille* on 20–40 mg/vrk (1–2 ampullia/vrk).

Tavallinen annos *lapsille* on 400–600 mikrog/kg/vrk.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, sulfonamideille (ns. sulfa-antibiootit), sulfonyyliureoille, vaikea maksan vajaatoiminta, maksakooma, anuria, elektrolyyttivajaus, natriumvajaus.

Haittavaikutukset

Elimistön kuivuminen (dehydraatio), suolatasapainon häiriöt (kaliumin, magnesiumin, natriumin tai kalsiumin puute), elimistön happo-emästatapainon häiriöt (hypokloreeminen metabolinen alkaloosi).

Hoidossa varovaisuutta noudatettava seuraavien lääkeaineiden kanssa:

Probenesidi, litium, tulehduskipulääkkeet, karbamatsepiini ja fenytoiini, aminoglykosi ja kefalosporiini, teofylliini, muut verenpainelääkkeet, digitalis ja sotaloli, kortikosteroidit, lakritsin sisältämä glykyrritsiini, amfoterisiini-B, klofibraatti, varfariini, risperidoni.

fytomenadioni

(KONAKION NOVUM 10 mg/ml injektioneste, liuos)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Verenvuodoissa tai verenvuodon riskitilanteissa.

Annostus

Laskimon sisäinen annostelu: annetaan hitaana yli 30 sekuntia kestäväenä injektiona tai infuusiona, jossa Konakion Novum on lisätty natriumkloridiliuokseen (9 mg/ml) tai glukoosiliuokseen (50 mg/ml).

Suun kautta annostelu: mittaruiskuun vedetään ampullista haluttu määrä liuosta. Neula poistetaan mittaruiskusta, ja liuos annostellaan suoraan potilaan suuhun. Lääke voidaan niellä nesteen kera. Noudata myös paikallista ohjeistusta.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle.

Käytössä huomioitavaa mikäli potilaalla on seuraavia vaivoja:

Kohonnut veritulpan riski, esim. sydämen keinoläpän vuoksi tai heikentynyt maksan toimintakyky.

Yhteisvaikutukset

Heikentää varfariinin ja muiden veren hyytymistä ehkäisevien lääkkeiden vaikutusta. Epilepsialääkkeet saattavat vaikuttaa K-vitamiinin tehoon.

Haittavaikutukset

Yliherkkyysreaktiot, laskimoärsytystä tai -tulehdusta, paikallinen reaktio injektiokohdassa.

glukagoni

(GLUCAGEN 1 mg liuosta varten)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Hätätapauksissa vakavan hypoglykemian hoitoon diabeetikoille.

Annostus

Injisoi ihon alle tai lihakseen. Jos potilas ei reagoi 10 minuutin kuluessa, hänelle tulee antaa glukoosia suonensisäisesti.

Aikuiset: pistä koko liuosmäärä (1 ml).

Lapset yli 25 kg tai yli 6-8 vuotta: pistä koko liuosmäärä (1 ml).

Lapset alle 25 kg tai alle 6-8 vuotta: pistä puolet liuosmäärästä (½ ml).

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, laktoosille tai lisämunuaisperäinen kasvain.

Yhteisvaikutukset

Lääkkeen tehoon voivat vaikuttaa insuliini sekä indometasiini. Lääkeaine saattaa lisätä varfariinin veren hyytymistä ehkäisevää vaikutusta.

Haittavaikutukset

Pahoinvointi.

glyseryylitrinitraatti

(NITRO 1 mg/ml inj)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Epästabiilin angina pectoriksen eli pitkittyneen rintakivun, sydäninfarktin ja keuhkopöhön hoito.

Annostus

i.v.: aloitusannos (10)-20 mikrog/min. voidaan vasteen mukaan nostaa samalla määrällä 5 min. välein ad 200 mikrog/min.

→Vaikutus alkaa 90-120 s infuusion aloittamisesta, kesto: 5-10 min infuusion lopettamisesta.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, hypovolemia, hypotensio (sys RR alle 90 mmHg), oikean kammion infarkti, kohonnut kallonsisäinen paine tai aivoverenvuoto, sydämen tamponaatio, konstriktiivinen perikardiitti.

Haittavaikutukset

Hypotensio, sinustakykardia, pahoinvointi ja oksentelu, kasvojen punoitus, päänsärky.

Yhteisvaikutukset

Lääkeainetta ei pidä käyttää sildenafiliin eikä fosfodiesterasi tyyppi 5:n –estäjien kanssa.

ipratropiumbromidi

(ATROVENT 0,25 mg/ml sumutinliuos)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Vaikea krooninen obstruktiivinen keuhkosairaus, kuten krooninen bronkiitti, emfyseema, astma.

Annostus

Aikuiset ja yli 12-vuotiaat lapset: 2 ml (1 kerta-annos) inhaloituna 3–4 kertaa päivässä.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, atropiinille tai atropiinin sukuisille yhdisteille.

Haittavaikutukset

Huimaus, päänsärky, yskä, kurkun ärsytys, ruuansulatuskanavan toimintahäiriö, suun kuivuminen, pahoinvointi.

ipratropiumbromidi ja salbutamoli

(ADRODUAL Inh.neste)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttö-aiheet

Kroonisen ahtauttavan keuhkosairauden hoito.

Annostus

Suosittelun annos aikuisille on 1 kerta-annos (2,5 ml) inhaloituna 3-4 kertaa päivässä.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttaville aineille, natriumkloridille, kloorivetyhapolle, atropiinille tai atropiininsukuisille yhdisteille, sydänlihassairaus (hypertrofinen obstruktiivinen kardiomyopatia) tai rytmihäiriöt.

Haittavaikutukset

Päänsärky, kurkun ärsytys, yskä, kuiva suu, ruoansulatuskanavan toimintahäiriöt, pahoinvointi ja heitehuimaus.

HUOM! Muut hengityselinsairauksiin käytettävät lääkkeet, eräät masennuslääkkeet ja eräät nukutusaineet saattavat voimistaa Atrodual sumutinliuoksen vaikutusta. Eräät verenpainelääkkeet (beetasalpaajat) saattavat heikentää Atrodual sumutinliuoksen tehoa.

Erityisesti nesteenpoistolääkkeet voivat lisätä valmisteen aiheuttamaa veren kaliumpitoisuuden laskua.

isosorbididinitraatti

(DINIT® 1,25 mg/annos -sumute suuonteloon)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Äkillisen, sydänperäisen rintakipukohtauksen hoito.

Annostus

Äkillisen rintakipukohtauksen sattuessa suihkauta yksi sumuteannos (1,25 mg) kielen päälle sumutepulloa pystyasennossa pitäen.

Tarvittaessa suihkeannos voidaan uusia.

Suihkeiden välillä on pidettävä vähintään 30 sekunnin tauko. Suositeltu annos on 1–3 suihketta (1,25–3,75 mg).

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, samanaikaisesti käytetyt erektiohäiriöiden hoitoon tarkoitetut lääkkeitä, kuten sildenafili, tadalafili tai vardenafiili, ahtauttava eli konstriktiivinen sydänpussitulehdus, sydäntamponaatio, aivoverenvuoto, nestevajaus, sokki, matala verenpaine.

Haittavaikutukset

Sekavuus, huimaus, uneliaisuus, sydämen tiheälyöntisyys, alhainen verenpaine, heikkouden tunne.

Yhteisvaikutukset

Verenpainelääkkeet ja muut verenpainetta alentavat tai verisuonia laajentavat lääkkeet sekä alkoholin käyttö.

klonidiini

(CATAPRESAN 150 mikrog/ml injektioneste)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Verenpaine kriisin hoito.

Annostus

Lääkäri määrää yksilöllisen lääkeannoksen.

HUOM! Klonidiinia voidaan antaa samanaikaisesti muiden verenpainelääkkeiden kuten esim. nesteenpoistolääkkeiden, verisuonia laajentavien lääkkeiden, beeta-salpaajien, kalsiumestäjien ja ACE-estäjien kanssa, jolloin klonidiinin verenpainetta alentava vaikutus voimistuu.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle tai rytmihäiriöistä ja johtumishäiriöistä johtuva sydämen harvalyöntisyys.

Raskaus ja imetys

Raskauden ja imetyksen aikana tulisi välttää valmisteiden käyttöä.

Haittavaikutukset

Väsytys, huimaus, pystyasennossa ilmenevä verenpaineen lasku, suun kuivuminen, unihäiriöt, masennus, päänsärky, ummetus, pahoinvointi, oksentelu, sylkirauhaskipu, erektiohäiriö, uupumus.

lidokaiini

(LIDOCAIN 10 mg/ml inj, liuos, LIDOCAIN 20 mg/ml inj, liuos)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Paikallis- ja johtopuudutus.

Annostus

Perifeeriset johtopuudutukset

Maksimikerta-annos *aikuisille* on 200 mg lidokaiinihydrokloridia.

Maksimikerta-annos *lapsille* on 3 mg/kg lidokaiinihydrokloridia.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle tai allergia muille amidityyppisille puudutteille, Adams-Stokesin oireyhtymä, täydellinen eteis-kammiokatkos, jos potilaalla ei ole sydämentahdistinta.

Haittavaikutukset

Keskushermostoon liittyviä, annoksesta riippuvaisia, ohimeneviä ja lyhytkestoisia. Vakavat haittavaikutukset ovat erittäin harvinaisia ja allergisia reaktioita.

lääkehiili

(CARBOMIX®-rakeet oraalisuspensiota varten)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Akuutit lääkeaine- ja muut myrkytykset.

Annostus

Aikuiset: akuuttien myrkytysten hoitoon 50–100 g lääkehiiltä (1–2 pullollista) mahdollisimman pian myrkyllisen aineen ottamisen jälkeen.

Kouluikäiset lapset: annos myrkytystapauksissa on 50 g lääkehiiltä (1 pullollinen) mahdollisimman pian myrkyllisen aineen ottamisen jälkeen.

5 vuotta (20- 30 kg)	30-50g aktiivihiiltä
3-5 vuotta (15- 20 kg)	20-50g aktiivihiiltä
1-3 vuotta (10- 15 kg)	20g aktiivihiiltä
alle 1 vuotta (alle 10 kg)	10-20g aktiivihiiltä

Vasta-aiheet

Potilas on tokkurainen, tajuton tai potilas on ottanut ainoastaan syövyttäviä aineita, alkoholeja, petrolituotteita, fluoridia, syanidia tai metalleja. Muita vasta-aiheita on mahasuolikanavan verenvuoto, perforaatio tai obstruktio, epäily ileuksesta tai haavainen paksusuolitulehdus.

Haittavaikutukset

Suurempia annoksia käytettäessä voi aiheutua ummetusta tai ripulia.

HUOM! Lääkehiili tulisi antaa myrkytystapauksissa mahdollisimman nopeasti tapaturman jälkeen, mieluiten alle 60 minuutissa. On tärkeää, että lääkehiiltä annetaan myrkytystapauksissa riittävä annos.

metamitsoli/ pitofenoni

(LITALGIN 500/2 mg/ml, inj)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Ruoansulatuskanavan sekä sappi- ja virtsateiden äkillisiin kiputiloihin.

Annostus

Aikuiselle: 2-5 ml i.m. tai hitaana injektiona laskimoon. Annostuksen voi tarvittaessa toistaa 6-8 h välein.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, asetosalisyylihapolle tai jollekin muulle tulehduskipulääkkeelle. Heikentynyt munuaisten verenvirtaus (esim. hypovolemia/sokki), suolitukos, porfyria, luuytimen vajaatoiminta tai lama, synnynnäinen glukoosi-G-fosfataasidehydrogenaasientsyymin puute.

Haittavaikutukset

Aiheuttaa herkästi anafylaktisen reaktion. Voi heikentää munuaisten verenkiertoa ja siten virtsaneritystä. Voi aiheuttaa luuydinlamaa sekä verenpaineen laskua.

Yhteisvaikutukset

Siklosporiini, klooripromatsiinin kanssa käytettynä voi aiheuttaa vakavan hypotermiariskin.

HUOM! Suuria annoksia käytettäessä virtsa voi värjäytyä punaiseksi.

metoklopramidi

(PRIMPERAN 5 mg/ml inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Pahoinvoinnin ja oksentelun oireenmukaiseen hoito.

Annostus

Aikuiset: Pahoinvoinnin ja oksentelun ehkäisyyn suositeltu kerta-annos on 10 mg korkeintaan 3 kertaa vuorokaudessa. Suositeltu enimmäisvuorokausiannos on 30 mg tai 0,5 mg/kg.

Lapset(1–18-vuotiaat): Suositeltu annos on 0,1–0,15 mg/kg laskimoon korkeintaan 3 kertaa vuorokaudessa. Enimmäisvuorokausiannos on 0,5 mg/kg. Injektioliuos voidaan antaa laskimoon tai lihakseen.

Laskimonsisäinen annos pitää antaa hitaana bolusinjektiona (vähintään 3 minuuttia kestäväinä injektiona).

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, ruoansulatuskanavan verenvuoto, mekaaninen obstruktio tai perforaatio, todettu tai epäilty feokromosytooma, neuroleptien tai metoklopramidin käytön yhteydessä esiintynyt tardiivi dyskinesia, epilepsia, parkinsonin tauti, samanaikainen levodopan tai dopaminergisten agonistien käyttö. Metoklopramidin käytön yhteydessä esiintynyt methemoglobinemia tai NADH-sytokromi-b5:n puute. Käyttö alle 1-vuotiaille lapsille, koska siihen liittyy ekstrapyramidaalioireiden suurentunut riski.

Haittavaikutukset

Ripuli, voimattomuus, uneliaisuus, tajunnan tason aleneminen, sekavuus, ekstrapyramidaaliset häiriöt, parkinsonismi, akatisia, depressio, Hypotensio, erityisesti laskimonsisäisesti annettaessa. Hypertensio potilailla, joilla on tai ei ole feokromosytooma.

metoprololi

(SELOKEN 1 mg/ml inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Sydämen rytmihäiriöt, todettu tai epäilty sydäninfarkti.

Annostus

Aluksi annetaan jopa 5 mg laskimoon nopeudella 1-2 mg/min. Annos voidaan uusia 5 minuutin välein, kunnes tyydyttävä vaste on saavutettu. Yleensä riittävä vaste saavutetaan 10-15 mg:n (10-15 ml) kokonaisannoksella. Yli 20 mg:n annokset eivät todennäköisesti lisää terapeuttista hyötyä.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle tai beetasalpaajille, II ja III asteen eteis-kammiokatkos, jatkuva tai jaksottainen lihassupistuksen voimaan vaikuttava hoito, selvä kliinisesti merkitsevä sinusbradykardia, sairas sinus -oireyhtymä, kardiogeeninen sokki, vaikea ääreisvaltimoiden verenkiertohäiriö.

HUOM! Metoprololia ei tule antaa epäillyn akuutin sydäninfarktin yhteydessä, jos pulssi on alle 45 lyöntiä minuutissa, PQ-aika on > 0,24 sek tai systolinen verenpaine on < 100 mmHg.

Haittavaikutukset

Sydämen tykytys, bradykardia, tasapainohäiriöt, kylmät kädet ja jalat, väsymys, huimaus, päänsärky, pahoinvointi, ripuli, ummetus, vatsakivut, hengenahdistus rasituksessa.

metyyliprednisoloni

(SOLU-MEDROL 125 mg/ml, inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Astman/ COPD:n pahenemiskohtauksen ja allergisten reaktioiden hoitoon.

Annostus

Aikuisille: I.v .: bolus 80-125 mg, voidaan toistaa.

Lapsille: 1-2 mg/kg.

Vasta-aiheet

Systemiset sieni-infektiot, yliherkkyys jollekin valmisteen aineosalle.

Haittavaikutukset

Suolatasapainon häiriöt, keskushermostohäiriöt, hyperglykemia, maha-suolikanavien haavaumat, osteoporoosi.

morfiini

(MORPHIN 20mg/ml, inj)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Kivunhoito, sydäninfarkti, akuutti keuhkoödeema, vahva yskänärsytys.

Annostus

Aikuiselle: i.v. 2-6 mg tai i.m/s.c. 0,1mg/kg.

Lapset: i.v. 0,05-0,1 mg/kg tai i.m/s.c. 0,15mg/kg.

→*i.v* vaikutuksen alkaminen; n. 5min, huippuvaikutus: 20min, vaikutuksen kesto: tunteja.

→*i.m/s.c.* vaikutuksen alkaminen; 30-60min, kesto: 3-4h.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, vaikea astmakohtaus, vaikea keuhkohtaumatauti ja hengityksen vajaatoiminta, synnytyskivut, paralyyttinen ileus, suolitukos.

Haittavaikutukset

Väsymys, uneliaisuus, huimaus, ummetus, pahoinvointi, oksentelu, virtsaumpi, hengityslama/ -pysähdys, bradykardia, liiallinen verenpaineen lasku.

Yhteisvaikutukset

Lääkkeen vaikutusta voivat voimistaa trisykliset masennuslääkkeet, keskushermostoa lamaavat lääkkeet, MAO:n estäjät sekä alkoholi. Lääkkeen vaikutusta voi heikentää rifampisiini.

HUOM! Naloksoni kumoaa morfiinin vaikutuksia. Hengitystä ja tajunnan tasoa seurattava kokoajan sekä varauduttava hengityksen avustamiseen.

naloksoni

(NEXODAL 0.4 mg/ml, inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Epäillyn akuutin opioidiyliaannostuksen tai myrkytyksen diagnosointi.

Annostus

Lääkäri määrittää yksilöllisesti lääkeannoksen.

Aikuiset: Yleensä 0,1 - 0,2 mg:n naloksonihydrokloridiannos injektiona laskimoon on riittävä. Tarvittaessa voidaan antaa 2 - 3 minuutin välein 0,1 mg:n uusinta-injektio laskimoon, kunnes saavutetaan haluttu hengityksen ja tajunnantaso. Uusintainjektio voi olla tarpeen vielä 1 - 2 tunnin kuluttua.

Lapset/ Nuoret: Naloksonihydrokloridin aloitusannos on 0,01 - 0,02 mg/kg laskimoon 2 - 3 minuutin välein, kunnes saavutetaan tyydyttävä hengityksen ja tajunnantaso. Potilaan vasteesta, annoksesta ja annetun opiaatin vaikutuksen kestosta riippuen 1 - 2 tunnin välein annettavat lisäannokset voivat olla tarpeen.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle.

Haittavaikutukset

Huimaus, päänsärky, takykardia, hypotensio, rytmihäiriöt, hypertensio, pahoinvointi, oksentelu, vapina, kouristelu, sekavuus. Mitä nopeammin opioidien vaikutukset kumotaan sitä voimakkaammat sivuvaikutukset voivat olla esim. keuhkopöhö, kammiovärinä tai asystolea.

Yhteisvaikutukset

Buprenorfiinin teho saattaa voimistua naloksonin kanssa käytettynä. Samaan aikaan naloksonin kanssa käytettynä klonidiini voi nostaa verenpaineen vaarallisen korkealle.

oksikodoni

(OXANEST 10 mg/ml)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Kivunhoito.

Annostus

Laskimonsisäinen bolus: 2-5 mg potilaan koosta, iästä ja yleiskunnosta riippuen; esim. 0,05-0,07 mg/kg.

PCA-bolus : 2-5 mg potilaan koosta riippuen (0,03-0,05 mg/kg), lukitusaika 5-10 minuuttia, maksimissaan 3-6 bolusannosta tunnissa. Ei taustainfuusiota.

Lihaksensisäinen bolus: 0,1-0,14 mg/kg, potilaan koosta, iästä ja yleiskunnosta riippuen.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, vaikea keuhkoastma tai keuhkohtaumatauti, cor pulmonale, hengityslama, veren kohonnut hiilidioksidipitoisuus, eritteen kertyminen hengitysteihin, alkoholin tai unilääkkeiden aiheuttamat levottomuustilat, kohonnut kallonsisäinen paine, kooma, paralyyttinen ileus.

Haittavaikutukset

Heikotus, tuskaisuus, sekavuus, masennus, unettomuus, hermostuneisuus, epänormaali ajatuksenkulku, uneliaisuus, huimaus, päänsärky, vapina, hengenahdistus, bronkospasmi (erityisesti astmaatikoilla), ummetus, pahoinvointi, oksentelu, vatsakipu, ripuli, suun kuivuminen, dyspepsia.

HUOM! Vasta-aine naloksoni (annos 0,4-2 mg i.v.).

Raskaus ja imetys

Oksikodonin käyttöä raskauden ja imetyksen aikana tulee välttää.

oksitosiini

(SYNTOCINON 8,3 mcg/ml, inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Synnytyksen käynnistäminen, synnytyksen jälkeisen verenvuodon ja synnytyksen jälkeisen kohdun atonian hoito.

Annostus

Annetaan laskimonsisäisenä tippainfuusiona tai mieluummin infuusiopumpulla, jonka nopeus on säädettävissä. Tippainfuusiota varten suositellaan, että 8,3 mikrog Syntocinonia lisätään 500 ml:aan fysiologista elektrolyyttiliuosta. Infuusionopeuden on oltava alussa 2 - 8 tippaa/min. Sitä voidaan suurentaa asteittain vähintään 20 minuutin annosvälein, kunnes saadaan aikaan normaalia synnytystä muistuttava supistuskäyrä. Loppuvaiheessa olevassa raskaudessa tähän päästään usein infuusiolla, jonka nopeus on pienempi kuin 20 tippaa/min ja suurin suositeltu nopeus on 40 tippaa/min.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, hypertoniset supistukset, häiriöt sikiön voinnissa, sikiön tai äidin takia spontaania synnytystä on vältettävä ja/tai alatiesynnytys on vasta-aiheinen.

Haittavaikutukset

Päänsärky, takykardia, braykardia, pahoinvointi, oksentelu, verenpaineen laskua.

pantopratsoli

(SOMAC 40 mg/ml inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Refluksiesofagiitti, maha- ja pohjukaissuolihaava.

Annostus

Suosittelun annos laskimoon on yksi injektiopullo (40 mg pantopratsolia) vuorokaudessa.

Liuos on käytettävä valmistuksen jälkeen 12 tunnin kuluessa.

Lääke annetaan laskimoon 2–15 minuutin kuluessa.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, substituoiduille bentsimidatsoleille.

Haittavaikutukset

Tromboflebiitti injektiokohdassa, ripulia ja päänsärkyä.

Yhteisvaikutukset

Pantopratsoli voi heikentää eräiden lääkkeiden vaikutusta elimistössä mm. varfariini, ketonatsoli, hiv-lääkkeet.

parasetamoli

(PARACEON 1g peräpuikko, PARASUPPO 50mg)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Särky- ja kuumelääke.

Annostus

Aikuiset: 1g x 3-4/ vrk.

Lapset: alle 10kg :250mg, 10-25kg: 500mg, yli 25kg: 1000mg. Jatkossa 40mg/kg (korkeintaan 80mg/kg/vrk).

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, vaikea maksavaurio.

Haittavaikutukset

Tokkuraisuus, pahoinvointi, oksentelu.

HUOM! Yliannostus: parasetamoliyliannostus voi johtaa maksavaurioon ja kuolemaan, vaarallinen annos on 150mg/kg. Oireet voivat ilmaantua vasta 72h kuluttua lääkkeen otosta. Alkoholi lisää parasetamolien myrkyllisyyttä.

Parasetamolimyrkytyksen hoidossa käytetään asetyylikysteiniä (ACETYLCYSTEINE 200 mg/ml inj.).

raseeminen adrenaliini

(RACEPINEPHRINE 2.25% inh.neste)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Väliaikainen hengitysvaikeuksien helpottaminen, bronkiaaliastman väliaikainen helpottaminen/oireiden hallitseminen, virusperäisen kuristustaudin hoito. *Vain inhalaatiokäyttöön.*

Annostus

Annos inhaloidaan noin 15 minuutin aikana ja toistetaan 2 - 4 tunnin välein.

Paino	Racepinephrine®-annos ja laimennos
3 kg	0,15 ml + 3 ml NaCl 0,9 % tai steriili vesi
4 kg	0,20 ml + 3 ml NaCl 0,9 % tai steriili vesi
5 kg	0,25 ml + 3 ml NaCl 0,9 % tai steriili vesi
6 kg	0,30 ml + 3 ml NaCl 0,9 % tai steriili vesi
7 kg	0,35 ml + 3 ml NaCl 0,9 % tai steriili vesi
8 kg	0,40 ml + 3 ml NaCl 0,9 % tai steriili vesi
9 kg	0,45 ml + 3 ml NaCl 0,9 % tai steriili vesi
10 kg tai yli	0,50 ml + 3 ml NaCl 0,9 % tai steriili vesi
<i>Aikuisille</i>	0,50 ml + 3 ml NaCl 0,9 % tai steriili vesi

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle.

Haittavaikutukset

Syketiheyden nousu.

reteplaasi

(RAPILYSIN 10 U, injektio kuiva-aine)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Akuutin sydäninfarktin liuotushoito, vahva epäily elvytykseen johtaneesta keuhkoveritulpasta.

Annostus

Sydäninfarkti: annetaan 30 mg enoksapariinibolus i.v., jonka jälkeen huuhdotaan suonitie. Tämän jälkeen 10 U reteplaasia. Puolen tunnin kuluttua toinen 10 U bolus reteplaasia, minkä perästä suonitien huuhtelu. Jatkoon enoksapariini 1 mg/kg 1x2 s.c. Reteplaasi ja i.v. enoksapariini annostellaan kukin erilliseen kanyyliin.

Perusteltu keuhkoveritulpan epäily elvytyksen aikana: Enoksapariinibolus ja huuhtelu kuten yllä, jonka jälkeen molemmat reteplaasiannokset 10 min. valein sekä huuhtelu. Jatkoon enoksapariini s.c. kuten yllä.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, polysorbaatti 80:lle, yleiset liuotushoidon vasta-aiheet: todettu verenvuototaipumus, tuore trauma (pään vamma, traumaattinen elvytys tai leikkaus 10 vrk:n kuluessa), aiempi aivoverenvuoto, ruoansulatuskanavan verenvuoto, perusteltu epäily aortan dissekoitumasta, kallonsisäinen kasvain, AV-malformaatio tai aneurysma antikoagulanttihoito, portahypertensio akuutti pankreatiitti, perikardiitti, bakteeriendokardiitti sekä raskaus.

Haittavaikutukset

Rytmihäiriöt, verenvuodot.

salbutamoli

(VENTOLINE 5 mg/ml, inh.neste)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Kroonisen bronkiitin akuutit pahenemisvaiheet, vaikea astma ja keuhkoinfektiot.

Annostus

Salbutamolisuutinliuos 0,5–1,0 ml (2,5–5,0 mg salbutamolia) laimennetaan steriiliin fysiologiseen keittosuolaliuokseen 2–2,5 ml:n tilavuuteen ja inhaloidaan sumutuslaitteella. Tämä kestää noin 10 min. Ajoittainen anto voidaan toistaa 4 kertaa vuorokaudessa.

Salbutamolisuutinliuos voidaan antaa ajoittain laimentamattomana. Tämä kestää yleensä 3–5 min.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle.

Haittavaikutukset

Vapina, päänsärky, takykardia.

teofylliini

(EUPHYLONG 20mg/ml inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Astman ja muiden ahtauttavien keuhkosairauksien aiheuttaman akuutin hengenahdistuksen hoito.

Annostus

Lääkäri määrää yksilöllisesti lääkeannoksen.

Aloituseros on 4-5 mg/ kg i.v. 20-30 minuutin aikana. Jos potilas on saanut teofylliiniä suun kautta, annos puolitetaan.

Ylläpito annos alkuannoksen jälkeen: *Lapsilla 6kk-9v:* 0,8 mg/kg/tunti, *lapsilla 9-16 vuotta ja tupakoivilla aikuisilla:* 0,65 mg/kg/tunti, *tupakoimattomilla aikuisilla ja maksa- ja verisuonisairailla:* 0,10-0,15 mg/kg/tunti.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, tuore sydäninfarkti, akuutti takykardia.

Yhteisvaikutukset

Plasman teofylliinipitoisuutta voivat nostaa mm. kinolonit, makrolidiantibiootit, ehkäisytabletit, propranoloni, nifedipiini, fluvoksamiini, verapamiili ja ranitidiini.

Haittavaikutukset

Vapina, päänsärky, pahoinvointi, ruokahaluttomuus, oksentelu, ihottumat, unihäiriöt. Liian nopeasti annettu teofylliini injektio voi aiheuttaa takykardiaa, hypotoniaa ja kouristuksia.

HUOM! Valmistetta tulee antaa varoen, mikäli potilaalla on epästabili angina pectoris, taipumusta takykardiaan, vaikea verenpainetauti, obstruktiivinen kardiomyopatia, hypertyreososi tai epilepsia tai maksan toiminnan vajaus.

tramadoli

(TRAMAL 50mg/ml inj.)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Keskivaikean ja vaikean kivun hoito.

Annostus

Aikuiset ja yli 12v nuoret: Aloitusannos on 1-2 ml (50-100 mg tramadolihydrokloridia). Tämän jälkeen voidaan antaa 1-2 ml (50-100 mg) 3 tai 4 kertaa vuorokaudessa (6-8 tunnin välein). Akuutin kivun hoidossa tarvitaan yleensä 2 ml:n (100 mg) aloitusannos. Kroonisen kivun hoidossa suositeltava aloitusannos on 1 ml (50 mg).

Lapset (1-12v.): Kerta-annos on 1-2 mg/kg enintään neljä kertaa vuorokaudessa.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, akuutti alkoholi-, unilääke-, analgeetti-, opioidi- tai psyykenlääkemyrkytys, MAO:n estäjien käyttö 14 vrk aikana, vaikea munuaisten vajaatoiminta, epilepsia ei ole lääkityksellä hallinnassa.

HUOM! Tramadolia ei pidä käyttää huumausaineiden vieroitushoitoon.

Haittavaikutukset

Pahoinvointi ja huimaus.

Raskaus ja imetys

Lääkettä ei tulisi käyttää raskauden ja imetyksen aikana.

traneksaamihappo

(CAPRILON®100 mg/ml -injektioneste, liuos)

Päivitetty 9.11.2014

Käyttöaiheet

Yleisestä tai paikallisesta fibrinolyysistä johtuvien verenvuotojen ehkäisy ja hoito.

Annostus

Injektioneste (liuos) annetaan hitaana injektiona laskimoon.
Lääkäri määrää yksilöllisen lääkeannoksen ja päättää hoidon kestosta.

Vasta-aiheet

Yliherkkyys vaikuttavalle aineelle, verihyytymiä aiheuttava sairaus, munuaisvaivat, aiemmin olleet kouristukset.

Haittavaikutukset

Ruoansulatuskanava: pahoinvointi, oksentelu, ripuli.

Ensihoito ST-nousuinfarktissa

- Potilas asetetaan vuodelepoon.
- Annetaan ASAa pureskellen 250-500 mg.
- Rintakipuun annetaan suihkeina nopeavaikutteista nitraattia, suihkeen voi tarvittaessa toistaa viiden minuutin välein mikäli systolinen verenpaine on yli 100mmHg.
- Annetaan happea helpottamaan hengenahdistusta ($SpO_2 < 95\%$), happisaturaatiotavoite $> 95\%$, vaikeassa keuhkohtaumataudissa 88-92 %.
- Aloitetaan monitorointi ja avataan suoniyhteys.
- Tarvittaessa kipuun morfiinia 4-8 mg i.v. aluksi. Toistuvina annoksina voidaan antaa 2-4 mg i.v.
- Tarvittaessa potilaan rauhoittamiseen diatsepaamia 2,5-5 mg i.v.
- Nitraatti-infuusio, jos verenpaine on koholla.
- Tarvittaessa pahoinvointiin ondansetroni 4 mg tai droperidoli 1,25 mg i.v.
- Takykardiaan, rytmihäiriöihin tai korkeaan verenpaineeseen metoprololi 2-5 mg i.v.

Lähteet

Kaikki lääkeaineet ovat haettu samasta paikasta (Lääkevalmistetta voi hakea yhden hakuikkunan kautta kauppanimellä, vaikuttavalla aineella tai indikaatiolla) eli

Terveysportti, Duodecim lääketietokanta:

[https://remote.kajak.fi/terveysportti/,DanaInfo=www.terveysportti.fi+dlr_laake.koti.](https://remote.kajak.fi/terveysportti/,DanaInfo=www.terveysportti.fi+dlr_laake.koti)

